

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Proti katoliškemu konviktu.

I.

V svojem zadnjem pastirskem listu je gospod knezoškof Anton Bonaventura raznenadil svojo škofijo z velikim projektom, kojega končni smoter je pač ta, spraviti srednješolstvo na Kranjskem v katoliške, ali prav za prav v duhovniške roke. Mi ne pripadamo mej tiste diplomate, kojih štejejo nekoliko v svojih vrstah, in koji gospodu škofu z melanholično resignacijo v zlo štejejo, da ni mogel nekaj časa čakati, tako da bi bil s svojimi naklepi stopil pred slovenski svet še le tedaj, ko bi se bili duhovi, ki so sedaj vsled takozvane sprave za silo pomirjeni, stalno in zanesljivo pomirili. Ti politični diplomati žive pač v napačni veri, da bi tedaj bilo slovensko razumništvo že tako letargično, da bi se ne upiralo stvari, katera mora danes vznemiriti in razburiti vse slovensko razumništvo. Mi pa dajemo gospodu knezoškofu vso čast, da cele zadeve ni preložil na poznejše dobe, in da je že sedaj svoje v daljo sezajoče namembe odkril s tisto odkritosrčnostjo, ki je last postopenemu značaju. Z jednako odkritosrčnostjo hočemo tudi mi razkriti svoje stališče. V tem pogledu povemo takoj, da stojimo nasproti katoliški gimnaziji, in posebno pa še nasproti katoliškemu konviktu brez pogojnno v najstrožji opoziciji. Gospod knezoškof gotovo tudi ni pričakoval, da se bo njegovih projektov slovensko razumništvo oklenilo z ljubeznijo in navdušenjem: vprašanje o katoliški gimnaziji ni novo, sproževalo se je že v časih, ko je v Ljubljani vladikoval še sedanji knez nadškof Goriški. Tedaj je ta ideja vzbudila odločen odpor mej našim razumnistvom, ki se ni moglo ogreti za to, da naj bi javni pouk izključno prišel v roke duhovščini. Če bi se misel o katoliški gimnaziji in konviktu uresničila v tistih širnih mejah, kakor jih je zarisal knezoškof v svojem božičnem pastirskem listu, potem naj slovensko razumništvo

kar abdicira, potem nastanejo v naši kronovini razmere, hujše od onih, ki so vladale v Aleksandriji tedaj, ko se je bojeval škof Atanazij s Konstancijem. Če bi napredna slovenska stranka z veseljem pozdravljala svojega škofa božična odkritja, bi se pri tem ali hlinila, ali pa se kazala tako slaboumno, da bi sama prinašala polena h grmadi, na koji bi se ravno ona sožgala pozneje! Hinavstva škof Anton Bonaventura od nas brez dvojbeno ne zahteva, njemu — ki je skozi in skozi pošten značaj — je odkritosrčen nasprotnik gotovo ljubši od hinavskega prijatelja. Tako kratkovidni pa zopet tudi nismo, da bi z radostjo sami sebi kopali svoj grob. Zategadelj nam družega ne ostane, nego opozicija, ker ravno jasno vidimo, da tiči v namerah, v pastirskem listu odkritih, velika nevarnost ne samo napredni slovenski stranki, temveč še veliko bolj slovenskemu narodu v celoti. Odpustil nam bode torej škof Anton Bonaventura, če se spuščamo v kritiko njegovega velikega projekta. Spuščamo se pa v to kritiko s zavestjo, da se je v zgodovini že večkrat pripetilo, da je v boju mej ciprijanističnim in donatičnim načelom cerkev sama zavrgla zadnje, ter odobrila prvo, držeč se vodila: da je vsaka pretiranost škodljiva.

In — če smemo jasno in brez ovinkov izraziti svoje mnenje — pretiranost v vsakem pogledu daje signaturo škofovim najnovejšim projektom. Rodila jih je pretiranost, in pretiranost naj jih tudi vzdržuje, če se jedenkrat uresniči. Pri nas, kjer živimo v avstrijskih odnošajih, [napravljva cela zadeva, čuden vtis in sicer že sama ob sebi, če bi se tudi ničesar za njo ne skrivalo. Država, ki z materinsko ljubeznijo čuva nad svojimi topovi in arzenali, ima precej hladno srce nasproti šolstvu. Pri nas se veliko lažje dobi sto milijonov za pomnožitev vojnega materijala, nego pa milijon, s kojim naj bi se ustanovila nova univerza. Ljudsko šolstvo vedela je država spraviti si z vrata.

in ta za vsako državo prevažni faktor vzdrževati imajo posamezne kronovine. Pač pa si je naša država pridržala srednješolstvo, koje vsaj v večini vzdržuje s svojimi sredstvi. Ali nam Slovencem tudi na tem polju ne cveto posebne rožice, in še danes, ko se z velikim in upravičenim ognjem potegujemo za ljubljansko vseučilišče, nima slovenski narod niti jedne popolne slovenske gimnazije, da si bi jih več in ne le jedne krvavo potreboval.

In sedaj naj vladi še to breme odzvamemo, in revni slovenski narod naj plačuje še srednješolstvo na Kranjskem, ter naj napne zadnje svoje moči, da vzdržuje, kar bi morala država vzdrževati! Gotovo je, da država proti temu ničesar imela ne bode; škofove projekte je brez dvojbeno z veseljem pozdravila, kar je že iz tega razvideti, da je privolila v to, da se naj celih petnajst let vrši kolekta mej narodom, katera pomenja toliko, kakor bi se ž njo vpeljal nov hud davek! Ako se bode katoliški zavod ustanovil, bode slavna naša vlada pograbila po posledicah: ne le da nam ne bode dala slovenske gimnazije v Ljubljano, delala bo temveč še na to, da se v omenjenem mestu ustanovi čisto nemška gimnazija, češ, da za Nemce ni preskrbljeno, dočim so Slovenci v katoliški gimnaziji izvrstno postreženi. Kakor si torej stvar sukamo in sučemo, ne hoté pridemo do zaključka, da se hoče z novimi zavodi na knezoškofijski pristavi le vladi tlačaniti, in da se bode ž njimi vpeljal nekaj narobe svet, kakor smo jih na Slovenskem že več vpeljali. Vladi odvzeti breme, ter ga preveliti na rame ubozege ljudstva, to je gotovo narobe svet. Prva pega na projektih gospoda knezoškofa je torej ta, da hoče ž njo vlado razbremeniti, narod pa obremeniti — in sicer brez pravega povoda, brez dvojbe pa brez takega povoda, ki bi kakor nekaka vis major vplival na javnost! O tem pa prihodnjič.

Prva slovenska prizivna razprava pri nadsodišču v Gradcu.

(Dopis iz Celja.)

Dne 29. m. m. vršila se je, kakor smo že na kratko povedali, prva slovenska obravnava pri c. kr. višjem deželnem sodišču v Gradcu.

Obravnavalo se je o prizivu Ane Robnik, zastopane po gosp. dr. Temnikeru v Kamniku, oziroma njegovem namestniku g. dr. Serncu v Celju, v njeni pravdi proti Alojziju Plesniku in drugoma po g. dr. J. Hrašovcu v Celju zaradi 1286 gl. 49 kr. esc.

Obravnava pred c. kr. okrožnim sodiščem v Celju vršila se je v slovenskem jeziku in je bila tudi razsodba slovenska. K prizivni obravnavi prišla sta prvotoženec osebno in zastopnik toženčev, g. dr. Juro Hrašovec iz Celja; za tožnico se nikdo ni oglašil.

Sodniki so bili sledeči gg.: c. kr. višjega deželnega sodišča svetovalci: Lulek, dr. Pauer, Tomšič, dr. Eminger in Ledinek, ki je predsedoval. Ob določeni uri se je oklical začetek obravnave in sicer v nemškem jeziku. Nato je poročevalec prečital svoje poročilo, ki je bilo sestavljeno v nemškem jeziku; dalje je prečital zapisnikar razsodbo c. kr. okrožnega sodišča in prizivni spis, sestavljen od tožnice oziroma njenega zastopnika.

Nato dal je predsednik besedo gosp. dr. Juriju Hrašovcu kot zastopniku tožencev, ki je govoril v slovenskem jeziku, ter je na koncu svojega govora tudi zahteval, da naj se zapiše zapisnik v slovenskem jeziku.

Po končanem govoru je predsednik se prilično tako-le izrazil: C. kr. višje deželno sodišče je danes v protislovju z dosedanjo navado dovolilo strankinemu zastopniku govoriti v slovenskem jeziku. Prej, ko se je bil uvedel novi civilnopravni red, so se pri tem sodišču sprejemale in brez zadržka reševale slovenske prošnje in pritožbe. C.

tujini, v aprilu 1842 se je vrnil v Draždane, da sam vodi skušnje svoji operi.

V Draždanah se je uprizoril „Rienzi“ 20. oktobra 1842 z velikim uspehom in že 2. januarja 1843 mu je sledil „Holandec“. Ta uspeha sta pouzročila njegovo imenovanje dvornim kapelnikom. Moral je studirati za uprizoritev razne opere in si v to volil večinoma dela starejših nemških mojstrov; v koncertih je negoval Bacha, Haydna, Mozarta, Cherubinija in Beethovena; tudi je prevzel vodstvo v „Lieder-tafel“ in zanjo zložil oratorijsko skladbo: „Ljubezenska večerja apostolov“ („Liebesmahl der Apostel“). V poletju je bival v sosednji češki deželi v Toplicah, tu je 1843 zložil besedilo k „Tannhauser“-ju in to delo uglasbil do 1845. Ž njim prične vrsta oper, katerih snov je povzela nemškemu baje-slovju. Po zvršeni kompoziciji se je podal čez polletje v Marijine kopeli in tu izdelal načrt novima operama: „Mojstrom-pevcem“ in „Lohegrinu“. Dne 19. oktobra je prvič uprizoril „Tannhauser“-ja na draždanskem odru; nato pa se je najpreje polotil izvedbe „Lohengrina“. A da bi jo sam uprizoril, mu ni bilo usojeno; prvič se je predstavil 28. avgusta 1850 v Weimarju pod vodstvom Lisztovim; skladatelj pa je takrat bival kot prognanec v Švicl.

(Dalje prih.)

LISTEK.

Rikard Wagner.

(Spisal Severin.)

Najznamenitejši nemški skladatelj in reformator moderne opere, Rikard Wagner, se je porodil 22. maja 1813 v Lipsiji. Oče je umrl, ko je bilo njegovo najmlajše dete, Rikard, staro šele pol leta, in mati vdova se je leto potem omožila z Ljudevitom Geyerjem, igralcem na dvornem gledališču v Draždanah, kamor se je po poroki preselila z obitelji. Geyer je bil temeljito izobražen mož, pesnik in slikar, ter je z veliko ljubeznijo vodil dečkovo izobražbo. A že 1821. je umrl njegov oče, in dečko je prišel za jedno leto v Eisleben, rojstveno leto Martina Lutra, k bratu umrlega očuha. Drugo leto pa se je zopet vrnil na draždansko šolo. V šolah se ni posebno odlikoval, pač pa je že tedaj neumorno čital drame, zlasti Shakespeareova dela, ki so tedaj došla v Nemčiji v veljavo. Muzikalne nadarjenosti še ni bilo zaslediti v njem. Ko pa se je družina 1827 zopet preselila v Lipsijo, bila mu je prilika, da je obiskaval slovesne koncerte v t. zv. „Gewandhaus-u“, in tu je izpoznal klasično glasbo ter dobival pouk v glasbi od Teodora Weinliga in se sam poskušal v nekaterih skladbah.

Poleg tega je z veliko vnamo se bavil z leposlovjem, zlasti z romantiko.

Po završenem gimnaziji je poslušal modroslovje na lipsijskem vseučilišču; a glasbo, zlasti opero, izvolil si je v svojo življensko zadačo. Ko se je 1833 preselil k bratu Albertu, ki je bil pevec in igralec v Würzburgu, je tam dogotovil opero „Vile“ („Die Feen“) kateri je posnel dejanje po neki Gozzijevi bajki, in sam spisal libreto. To dolgo časa pozabljeno mladostno delo Wagnerjevo so v zadnjih letih na nekaterih nemških odrih uprizorili, saj je znamenito za proučevanje razvoja tega genija.

Vrnivši se v Lipsijo je zložil novo opero, naslanjajočo se na Shakespearjevo, a povsem predelano snov, „Ljubezenska prepoved“ („Das Liebesverbot“), katero je slednjič, kot muzikalni vodja Bethmannove operne družbe v Magdeburgu, kjer je praktično izpoznaval gledališke razmere, spravil na oder 1836. Predstavljala se je samo jedenkrat, ker se je kmalu na to družba razšla. — V novembru 1836. se je poročil z igralco Mino Planer, ki mu je bila zvesta tovarišica v premnogih skrbi in žalosti polnih urah poznejšega življenja. Leta 1861 pa se je ločil od žene, ki ni umela njega kot umetnika-glasbenika. Gotovo je madež v njegovem značaju, da je ostavil v sreči tovarišico v nesreči. L. 1886 umrla je v Draždanah.

V januarju 1837. je dobil Wagner službo glasbenega ravnatelja v Königsbergu, na jesen je bil pozvan za muzikalnega vodjo novemu gledališču v Rigi. Tu je pričel skladbo svoje velike opere: „Rienzi“, potem ko je nekatere prejšnje osnove zavrgel. Na pomlad 1839, ko mu je potekla pogodba, pa se je podal v Pariz, upajoč da tam, v središču glasbenega življenja, do vrši in uprizori svojo opero in si ž njo šteje svetovno slavo. A to upanje ga je bridko varalo, dasi ga je Meyerbeer, tedaj neomejeni vladar na opernih odrih, s svojimi priporočili podpiral. Bil je dostikrat v najbridkejši stiski in si moral služiti kruha s prirejanjem klavirskih skladb iz tedaj najpriljubljenejših oper in operet, s katerim delom je tlačnil muzikalnim trgovcem.

Tudi je objavil v francoskih in nemških glasbenih listih več muzikalnih spisov in razpravic. Kljub vsem neprilikam je dovršil v novembru 1840 „Rienzija“ ter pričel z libretom in skladbo „Holandca“. Snov „Rienzija“ je posnel po Bulverjevem romanu, snov „Holandca“ pa po Heinejevi bajki. Libreto si je vedno zlagal sam. „Holandca“ („Der fliegende Holländer“) je dovršil v neverjetno kratkem času. Na Meyerbeerjevo priporočilo so sprejeli „Rienzija“ v Draždanah in „Holandca“ v Berlinu v uprizoritev. Tedaj mu ni dalo več miru v

kr. najvišje sodišče je nedavno sklenilo, da mora to, kar je veljalo poprej za pisмено pravdo, veljati sedaj po novem civilno-pravdnem redu tudi za ustno pravdo, katera je ravno stopila na mesto prejšnje pisмене pravde. C. kr. višje deželno sodišče se klanja temu izreku. —

Zapisnikar prečital je zapisnik, ki je deloma pisan v nemškem, deloma v slovenskem jeziku; to, kar je zastopnik tožencev govoril in predlagal v slovenskem jeziku, zapisano je tudi v tem jeziku.

Po dovršenem posvetovanju, razglasil je predsednik razsodbo v nemškem jeziku z dostavkom, da se bode razsodba strankama tudi dostavila v slovenskem jeziku.

Dosegli smo tedaj Slovenci, da smemo brez zadržka govoriti v našem materinskem jeziku tudi pri obravnava pred ces. kr. višjim deželnim sodiščem v Gradcu, dalje da se tudi zapišejo naše izjave in naši predlogi v tem jeziku; vendar se nam je pritej obravnavi kratila jezikovna ravnopravnost še v sledečih obzirih:

1. Slovenska obravnava se mora oklicati v slovenskem jeziku.

2. Poročilo mora biti izdelano v slovenskem jeziku, ker navzoče stranke imajo pravico prepričati se, jeli to poročilo stvarno, popolno in natančno; dalje bi bilo delo poročevalcu veliko olajšano, ker marsikaj bi bilo treba samo iz tožba oziroma dotičnih spisov doslovno izpisati in ne šele v nemščino prevajljati. Ker so vsi sodniki dotičnega senata slovensčine zmožni, gotovo bi ti razumeli v slovenskem jeziku sestavljeno poročilo.

3. Razsodba bi se morala razglasiti jedino-le v slovenskem, nikakor pa ne samo v nemškem jeziku.

Upamo, da bodo gospodje sodniki c. kr. višjega deželnega sodišča tudi to sprevideli, da ne bodo sami sebi provzročili nepotrebne dela in brez povoda še dalje žalili čut navzočih slovenskih strank.

Gotovo ni nemškemu jeziku in nemškemu narodu prav nič pomagano, če se pri slovenskih obravnava se to in ono v nemškem jeziku prednaša in govori.

Pravosodju mora biti to le na korist, da so ustno prednašana poročila sestavljena v tistem jeziku, v katerem se je vršila poprejšna obravnava.

Delajmo tedaj složno na to, da se še odpravijo imenovani nedostatki.

Doslednost slovenskih pravnikov nam je pripomogla do lepega uspeha.

Res je bilo žalostno, da se nam je to odreklo, kar se ne bi smelo nikdar odreči, in da je moralo šele c. kr. najvišje sodišče storiti konec krivici, ki se je godila slovenskemu jeziku.

Ravno z ozirom na to se smemo veseliti tega, kar smo dosegli do sedaj.

Živela tedaj narodna zavednost in hvala onim možem, ki so začeli ta boj za ravnopravnost našega jezika pri c. kr. višjem deželnem sodišču v Gradcu in onim, ki so ga krepko nadaljevali.

V Ljubljani, 4. januarja.

Goluchowski, Thun, Banffy.

Opozicijski listi pišejo že precej časa, da so dnevi zgoraj imenovanim trem ministrom že šteti. „Reichswehr“, ki ima zveze z ministerstvi, brije norce iz teh „mrtvaških zvonov“ ter dokazuje, da je stališče vsem trem trdno. Grof Goluchowski naj bi padel radi zunanje politike, zlasti radi Thunovega odgovora na interpelacijo Engel-Jaworskega glede pruskih izgonov; Thun naj bi padel radi istega odgovora radi cesarjevega reskripta in radi parlamentarnih zmešnjav, Banffy pa radi sedanjega ex lex-položaja na Ogerskem. „Reichswehr“ dokazuje, da je Goluchowskega stališče tudi po Thunovem odgovoru neomajano, kajti Thun je moral govoriti tako, kakor je, ker sicer bi bil ponižan ugled Avstrije. Sicer pa so oficijalni nemški krogi s pojasnili Thunovimi povsem zadovoljni in je vsa aféra zadovoljivo razrešena. Glede Thuna meni „Reichswehr“, da Čehi ne bodo zapuščali svojega sedanjega parlamentarnega veleuglednega stališča radi trenutne (!) nezadovoljnosti. Tako nespametni ne bodo, da bi razbijali desnico, ki jim da največjo moč, ampak bodo večino le še bolj utrdili. Thun torej tudi nima vzroka odstopiti. — Radi Banffyja se opozicija zaman razburja. Dežela se ne vzmernirja radi ex lex-položaja, ker volilci vedó, da je ta položaj le trenuten in le prehodan. Obstrukcionisti hujskajo

zaman, naroda se razburjenje noče polotiti. Banffyja drži krepka večina in zaupanje krome, torej na demisijo niti ne misli. „Reichswehr“ meni, da je vse „zvonjenje k pokopu“ gol manever obojestranske opozicije, ki nima vzlic vsemu kričanju in ropanju nobenega uspeha, in bi dobila rada vsaj jedno ministersko žrtve, da potolaži nezadovoljne svoje volilce.

Poljaki in Rusi.

„Novoje Vremja“ piše, da se za Poljake pod sedanjim carjem ni začela nikaka nova doba, kajti vsi poskusi, da bi se razmere izboljšale in da bi se Poljaki in Rusi sporazumeli, so se zopet izjalovili. Razočaranje vlada na obeh straneh. „N. V.“ zahteva, naj postaneta ruski in poljski jezik v nekdanjem poljskem kraljestvu povsem enakopravna ter naj se glede vere in jezika nikogar nikakor ne sili. Časopisje pa naj zadobi večjo svobodo. Ako se to zgodi, bodo Poljaki in Rusi živeli mirnejše in zadovoljnejše.

Italija in Abisinija.

V zadnjem času so se širile vznemirljive vesti o dogodkih v Abisiniji in so bile miru mej Italijo in Abisinijo bajé skrajno opasne. Civilni komisar italijanski v Eritreji je vse te vesti brzojavno ovrgel, češ razmere z ras Makonenom so dobre in neguš Menelik je italijanskemu kralju prijazen. Jedva se je razvedelo to pomirljivo sporočilo, je v soboto prinesel neapoljski „Mattino“ vest, da je Menelik imenoval Teoffi Antala rasom pokrajine Hanasen, in zato je Luigi Mercatelli, kabinetni šef guvernerja Eritreje prosil za svoj odpust. Pokrajina Hamasan je del Eritreje, ki je italijanska posest. Ako je Menelik res imenoval rasa, potem je ali Italija sama odstopila veliko pokrajino ali pa jo je Menelik kar vzel. Italijanski listi so silno razburjeni, kajti če se je Menelik res polastil Hamasana, je to veliko ponižanje in velika izguba Italije, ki pa se za to niti meščevati ne more, kajti druge vojne v Abesiniji dolgo ne bo začela.

Vstaja na Filipinih.

Iz Manile javljajo, da je položaj v Iloili skrajno kritičen. 1500 vstasev je zasedlo predkraj Molo, 15.000 pa jih je zbranih na Negros-Islandu. Domnevajo, da je Aguinaldo pri njih. General Miller hoče mesto zopet vzeti. Vstasi utrjajo svoje taborišče. Tri ameriške bojne ladije so Millerju na porabo. Iz Washingtona se odpošlje šest polkov na Filipine.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. januarja.

— **Osebna vest.** Občinski zdravnik v Plominu v Istri g. dr. Ivan Portik je imenovan okrožnim zdravnikom v Velikih Laščah. — Gosp. Emil Mazi je imenovan poročnikom v r. pri bosanskem polku št. 4.

— **Odstop goriškega deželnega glavarja.** Sinoči — že prepozno za včerajšnjo številko — dobili smo od odličnega slovenskega rodoljuba v Gorici brzojavno nananilo, da se je deželni glavar grof Fran Coronini odpovedal glavarstvu in poslanstvu. Zgodilo se je torej, česar se je bilo bati, odkar se je vlada odločila, da spravi pred deželni zbor ustanovitev deželnega šolskega zaloga v obliki vladne predloge. Dež. glavar grof Coronini je s tem korakom zaigral zadnje simpatije, kar jih je še imel med Slovenci, kajti sedaj je na najeklatantnejši način pokazal, da je bil on, „Avstrijanec par excellence“, gola mario-neta v rokah iredentovske klike goriške, v katere korist je porabljal svoj veliki upliv kot osebni prijatelj cesarjev izza otroških let. Z odstopom glavarja grofa Coroninija se je položaj v goriškem deželnem zboru nekoliko premenil, a še ni zgubljeno upanje, da se še letos dožene šolski zalog. Vlada ima dolžnost, da čim prej imenuje novega glavarja in naravno je, da ga vzame izmeje italijanskih poslancev. Mogoče je sicer, da tudi novi glavar odstopi, predno pride šolski zalog na razpravo in da se tako ta zadeva zopet zavleče, mogoče pa je tudi, da se to ne zgodi. Na noben način pa ni obžalovati, da je grof Fran Coronini odstopil. Uplival je dolgo let proti slovenski večini v deželi, proti njenim najpravičnejšim zahtevam in tako največ zakrivil, da je nasprotstvo mej Slovenci in Italijani naraslo do sedanjega viška. Ako pogleda grof Fran Coronini na svojo politično preteklost, spozna, da za takšne doktrinarne zagovornike zastarelih programov,

kakršen je on, ni več mesta v sedanjih razmerah, da stori najbolje, ako se popolnoma umakne iz političnega življenja, za čegar valovanje nima več pravega razuma in se posveti pridelovanju repe in korenja na svojem posestvu v Št. Petru.

— **Kozolci goriške „Soče“.** Čim so goriški slovenski poslanci vstopili v deželni zbor, ustavili smo takoj vsako polemiko, pričakujoč, da nam bo „Soča“ hvaležna zlasti če molčimo na različne njene laži, s katerimi skuša maskirati premembo v taktiki. Toda „Soča“ kar ne more preboleti, da smo mi z goriškimi učitelji vred popolnoma zmagali in zato se neprenehoma zaganja v nas. Gabršček pač misli, da bo tudi z nami pometal tako, kakor z nekdanjimi svojimi tovariši, a moti se kruto. Taka ose-bica, kakor je ta Gabršček, nas ne užene v kozji rog, pa naj se ta časnikarski clown sredi svojega cirkusa še tako napenja in pači. V zadnji številki skuša „Soča“ osmešiti naše prizadevanje za opustitev abstinence. Naša potrpežljivost je sicer velika, tako velika pa vendar ne, da bi molčé prenašali taka izzivanja, najmanj od človeka, ki nima družega talenta, kakor za pridušanje zaostalih svojih naročnikov. Ker nas je „Soča“ brez vzroka napadla in izzvala, hočemo njenim zvijačnim manevrom narediti konec. Nepobitna resnica je, da smo z svojo akcijo popolnoma zmagali. „Soča“ je izjavila, da je o tem vprašanju pisala dogovorno s poslanci. A kaj je dogovorno, torej v imeni poslancev pisala? Na zahtevo učiteljev, naj se jim plača zboljša, je „Soča“ precizno odgovorila, da sedaj ni čas za to, da hočejo učitelji spraviti kmeta na beraško palico in odklanjala je zahtevano opustitev abstinence s tem, da gre sedaj za važnejše stvari, kakor je zboljšanje učiteljskih plač. Te izjave, storjene dogovorno s poslanci, svedočijo, da je flagrantna neresnica vse, kar „Soča“ sedaj trdi. Poslanci niso imeli namena, opustiti abstinenco zaradi učiteljskih plač, oziroma šolskega zaloga, zahtevali so več, šlo je za važnejše reči, a vsled naše akcije in prizadevanja vrlih goriških učiteljev so poslanci od tega stališča popolnoma odnehali in so vstopili v deželni zbor, zadovoljivi se, da se jim je napravil majhen mostiček v podobi vladne predloge. „Soča“ pravi, da so poslanci opustili abstinenco, „ker so dosegli svoj namen, najprej seveda v jednem vprašanju, in sicer v onem, katero so postavljali ves čas na prvo mesto,“ poprej pa je opetovano trdila, da so poslanci začeli abstinenco v prvi vrsti radi šolskega zaloga. Oboje je neresnično. Poslanci so izstopili iz deželnega zbora v prvi vrsti radi gospodarskega odseka, za kateri so zahtevali večino mandatov, šolski zalog je bil le bolj postranska zahteva, a da šolskega zaloga niso „postavljali ves čas na prvo mesto“, potrjuje zgoraj navedena izjava, da je pri abstinenci šlo za važnejše reči. Vse te okolnosti svedočijo jasno, da so poslanci imeli v začetku naše akcije drugo stališče, katero pa so prav vsled naše akcije premenili, in sicer tako, da so se popolnoma pridružili našim nazorom. Mi bi tega ne bili pogrevali in povdarjali, zadovoljili bi se bili s tiho zavestjo, da se nismo zaman borili, ako bi nas ne bila izzvala „Soča“, katera je sploh s svojo zablje-ljenostjo goriškim poslancem že toliko škodovala, da se lahko reče, da je za poslance prava nesreča, da so si Gabrščeka obesili na vrat.

— **Repertoir slovenskega gledališča.** Jutri, 5. t. m., se bodeta peli po dolgem premoru zopet in sicer zadnjikrat v tekoči sezoni izvorni domači operi V. Parme „Stara pesem“ in „Ksenija“. Glavni vlogi sta v rokah gdč. Stropnicke. — Na dan Sv. treh kraljev, 6. t. m., se ponovi svetopisemska drama „Jožef v Egiptu“, na kar že danes opozarjamo narodno občinstvo z dežele. Ta drama je prav primerna za šolsko mladino in je zato želeli, da pošljejo stariši svoje učeče se otroke k tej vseskozi pravnapredni igri.

— **Slovensko gledališče.** Izmej najsimpatičnejših oseb v zgodbah stare zaveze je Jožef, sin očaka Jakopa. Sovraštvo Jožefovih bratov do ljubljence očetovega, Jožefova žalost in obupnost, ko mora za denar prodan za sužnost, nedolžna obsodba v Putifarjevi hiši, njegova slava in moč, snidenje

z brati in sivim očetom — to so momenti v življenju egiptovskega Jožefa, ki navdušujejo mladino, ji bude sočutje ter krepe vero v pravičnost božjo, ki kaznuje greh in povečuje nedolžnost... In vse to je navdušilo tudi F. E. Vetterleina, da je napisal igro „Jožef v Egiptu“ s predigro „Jožefovi bratje“, ki je spisana strogo po poročilih svetega pisma in ki smo jo videli v lepem Finžgarjevem prevodu sinoči prvokrat na slovenskem odru. Igra je spisana za šolsko mladino in preprosto ljudstvo, da vidi tako v živih podobah in v slikovitih skupinah utelešeno besedo zgo-deb svetega pisma starega zakona, ko je odlikoval vsemožni Jehova dobre in pobožne ljudi s posebnimi milostimi in s proroškim duhom: s čestitljivo, nadstoletno starostjo, z razlaganjem sanj, s slavo in mogočnostjo, ki je v presežni meri poplačala pravičniku prebito žalost in kaznovano nedolžnost... Tako bo ta igra, uprizorjena takemu občinstvu, gotovo izpolnila svoj plemeniti namen ter morda ob pripravnejšem dnevu in času tudi napolnila gledališče, ki je bilo sinoči prazno. Igre torej ne bomo sodili s strogim merilom. Omenimo le, da prevladuje v nji patos in deklamacija, da so dramatiški prizori, ki učinkujejo in vzdržujejo poslušalčevo pozornost, redko nasejani in v predolgih presledkih, da trpi Jožefov plemeniti značaj ob nekako krutem vedenju proti obupanemu bratom, da je priča njegove nečolnosti slučajno nasluškujoča Annot, ki ga reši z zopetnim nasluškanjem zavrattnega umora... Sicer ima pa igra to dobro stran, da se zgodi ob trenutku, ko Jožefa bratje prodajo do takrat, ko se ob svoji poroki snide z očetom, vse poslušalcem pred očmi. — Včeraj so igrali sploh dokaj dobro. A kadar vidimo na gledališkem listu natisnjeno dolgo vrsto oseb, nas vselej obide strah. — Ensambla nimamo, ki ga zahtevajo take in jednake igre. Zatorej splavajo taki prizori po vodi, in tragika se prelevi hipoma v komedijo, ki zbudi mej gledalci dovtip in smeh. V predigri so govorili Jakopovi sinovi s preglasnim akcentom; vpili so kot pravi pravcati čredniki. Poleg tega niso nekateri znali svojih ulog, mej katerimi je bil prvi g. Lovšin, ki je govoril tudi strašno slovensčino. Jožefa je igral g. R. Deyl dostojno in elegantno ter s toplim izrazom v besedi. V prizoru s Putifarjevo ženo pa se nam je zdel neroden. Govoril je pravilno — znak torej, da se je prav pridno učil, kar bodi v zgled domačim igralcem, ki so v tem oziru večkrat premalomarni. Putifar je bil g. Inemann, ki ga je pogodil v izborni maski in premišljeni igri prav dobro. G. Housa je igral kar tri uloge: Trgovca, svetnika Pijauha in očaka Jakoba. Vselej je imel prav klasiško masko, igral pa je svojim ulogam z docela primernim izrazom v igri in besedi. Naj bi bil vedno tak in nikdar ne pretiraval! G. Fedyczkowski je bil kot kralj Faraon premonotonski — nò, jezik mu povzroča velike težkoče. G. Danilo je igral dve ulogi: bolj nam je ugajal kot Juda, manj kot Kleofos. Tudi z g. Verovškom, ki je igral Rubna in Kedarja, smo bili prav zadovoljni. Koncem predigre je prevzel tudi ulogo zaspanega inšpicijenta. V bodoče naj tega več ne stori! G. Orehek bi bil dober Simeon, a govoril je s precvetočim patosom. Prav izvrstna je bila gospa Danilova kot Putifarjeva žena, katere uloga je zapeljiva. Nò, gospe Danilove ni zapeljala. Ljubka in presrčna je bila gospica Slavčeva v ulogi simpatične Annote, ugajala nam je tudi gdč. Ogrinčeva kot Nitokris. Uprizoritev je bila lepa in dostojna. Harmoniški vtisk je kazila srednjeveška dvorana, o kateri ni še nihče sanjal v starem Egiptu! Ker pa ni druge na porabo, je morala služiti ta! — a —

— **Slovani — plvci petrolja.** Italijani, ki se toli ponažajo s svojo starodavno kulturo, so časih prav smešno neumni. V Rimu izhajajoči list „La Capitale italiana“ je v številki z dne 17. decembra l. l. priobčil daljši članek, v katerem — sklicujé se na potopise necega Alfreda Nicetoro — pripoveduje, da so Slovaki in Slovenci divjaki, ki imajo obče razširjeno navado, da gase svojo žejo s petroljem, katerega kradejo iz javnih svetilk in ga zavživajo kar na čašle! Rečeni list je pri tej priliki zasramoval zlasti primorske Slovence na naj-surovejši način. Ta zasramovanje in obrekovanje ne dosežejo našega zaniževanja. Nam je pač lahko vse jedno, kaj o nas pišejo laški listi, in tudi pripovedovanje, da

smo „pivci ukradenega petroleja“, nam ne pokvari dobre volje, saj vemo, da Slovenec še vedno veliko bolje živi, kakor njegov laški sosed, kateri se ima uprav pasji hrani, ki jo uživa, zahvaliti za malarijo.

— **Dijaška in ljudska kuhinja ljubljanska.** Novo izvoljeni upravni svet ljudske kuhinje ljubljanske konstituiral se je tako-le. Načelnik g. Avgust Dreise, namestnik g. Oroslav Dolenc, blagajnik g. dr. Josip Stare, ekonom g. Edvard Regnard, tajnik g. Ivan Naglič; predstojnica kuhinje gospa Josipina Kos, namestnica gospa J. Fleischmann.

— **Društveno gibanje v Ljubljani.** Kakor posnamemo iz uradnega vira, bilo je koncem leta 1898. v Ljubljani 135 društev in sicer 99 slovenskih in 36 nemških.

— **Iz Šmartna pri Litiji** se nam piše: Občinski odbor je v svoji seji sklenil odpustiti 50 K. za cesarjev spomenik v Ljubljani. Odpustil je tudi prošnji za ustanovitev vseučilišča in nadsodišča v Ljubljani. V Šmartnem pri Litiji ustanovila se bode že dolgo zaželjena obrtno-nadaljevalna šola. Šola je tem potrebnejša, ker se tu in okolici nahaja mnogo rokodelcev in obrtnikov. Pevsko društvo „Zvon“ v Šmartnem pri Litiji priredi svojo vsakoletno „Vodnikovo veselico“ dne 5. februarja s petjem, tamburanjem in igro.

— **Kranjski ljudskoškolski penzijski sklad** dobi iz prebitka c. kr. zaloge šolskih knjig za l. 1897. svoto 654 gld.

— **Blejski oblaki.** Z Bleda se nam piše: „Slovenčev dopisnik v št. 295. je srčno vesel, da je naenkrat žena, s solncem obdana, popolnoma pregnala meglo verske mlačnosti in brezbriznosti, deloma celo temo nevere, v katero so razni neslovenski uplivni zavili najlepši slovenski kraj. Dopisnik misli tukaj na ptujce, pa pozablja, da tudi kak klerikalec od teh živi. Od teh ptujcev dobivajo na Bledu občani precej zaslužka, in tudi izobražbe ter tako postanejo bolj svobodni. To imenujejo klerikalci temo nevere. A resnično je, da tudi pri naših klerikalcih je prvo — denar. Rad proda tudi klerikalec kako parcelo ptujcu in ne vpraša, kdo si, samo da dobro plača. Dobro bi bilo, ko bi ti naši klerikalci ustanovili si kako društvo, da bi se pri tukajšnjem županstvu nekoliko izjasnilo. Pripovedoval mi je občan, da je imel neko opravilo pri županu. Župan mu je dejal, da naj gre le do občinskega tajnika, tajnik pa mu je dejal, da naj gre le k županu. Mož je uvidel, da je res vse oblačno, ker ni vedel, kam naj se obrne. Tudi se važne občinske zadeve ukreduje brez sklepa občinskega odbora. No, župan se zanaša na to, da ima na svoji strani oba župnika. Kakor so izginile lampice, tako pride tudi čas, da se ne bode več mračilo in ko še izginejo ti črni oblaki, potem se zopet razjasni ne le na jezeru, ampak po celem Bledu. — Več občanov.

— **Mestna hranilnica v Novem mestu.** V mesecu decembru 1898. l. je 199 strank vložilo 46.818 K 68 vin., 84 strank vzdignilo 13.146 K 31 vin., torej več vložilo 33.672 K 37 vin., 19 strankam se je izplačalo posojil 14.700 K, stanje vlog 1.166.227 K, denarni promet 164.104 K 66 vin.

— **II. Bistriško-Trnovsko gasilno društvo** priredi dne 8. t. m. v prostorih Jelovškove gostilne v II. Bistrici s sodelovanjem tamburaškega zbor „Ilirska Vila“ veselico s petjem, tamburanjem, dramatično predstavo, šaljivo loterijo in plesom. Ustopnina za osebo 50 kr., za družino 80 kr. Udje gasilnega društva v društveni opravi so ustoppine prosti. Čisti dohodek je namenjen v poplačilo gasilnega rojda.

— **Narodna čitalnica v Ptuj** ima dne 6. januarja 1899. popoldne ob 2. uri svoj občni zbor z nastopnim dnevnim redom: Nagovor predsednikov, poročilo tajnika in blagajnika, volitev novega odbora.

— **Nezgoda.** Jernej Svetlin, železniški uslužbenec na Glincah štev. 6, je včeraj zvečer služboval na mestu, kjer se loči dolenska železnica od južne. Ker je po jedni progi pridrdral vlak, umaknil se je na drugo progo, po kateri pa je tudi prišel vlak in podrl Svetlina tako, da mu je bila povožena desna noga. Ponesrečenca so prenesli v deželno bolnico.

— **Zgodovinsko-zemljepisnega kluba „Šumadije“ v Pragi** IV. redna seja se vrši v četrtek, 5. januarja 1899. leta ob pol 6. uri zvečer. Na vzporedju je predavanje: „O kroju in ornamentu južnih Slovanov“.

— **Pevski zbor „Glasbene Matice“** ima drevi sredo ob 8. uri zadnje skupno skušnjo. Za prihodnji koncert (6. t. m.) v pevski dvorani.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** V mesecu decembru 1898. leta je 149 strank uložilo 35.129 gld. 21 kr., 92 strank vzdignilo 16.565 gld. 89 $\frac{1}{2}$ kr., 23 strankam se je izplačalo posojil 24.470 gld., denarni promet 252.378 gld. 15 $\frac{1}{2}$ kr.

— **Požar.** V Planini je požar uničil poslopji Ivana Pahleta in Matije Pahleta. Čkoda je blizu 1000 gld.

— **Mesečni meteor. pregled.** Minoli mesec gruden bil je meglen in vlažen, sicer pa zelo mil. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: Ob sedmih zjutraj — 0 $^{\circ}$, ob dveh popoldne 2 $^{\circ}$, ob devetih zvečer 0 $^{\circ}$ 1 $^{\circ}$, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 0 $^{\circ}$ 5 $^{\circ}$, za 2 $^{\circ}$ nad normalom. — Opazovanje na tlakomeru dajo povprek 740.67 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 4.67 mm nad normalom. — Mokrih dni bilo je 13, pa je večinoma le megla rosila, padavina znaša vsega skupaj 42.7 mm, mej temi je tudi betvica snega, ki pa ni obležal.

— **Izgubljene reči.** Tekom meseca decembra bile so pri mestnem magistratu ljubljanskem zglasene naslednje izgubljene reči: devet denarnic s skupnim zneskom 77 gld. 30 kr., zlata zapetnica, kukalo, srebrna žepna ura z verižico, ženska pelerina in črn dežnik.

— **Najdene reči.** Pri mestnem magistratu ljubljanskem bile so tekom meseca decembra zglasene, oziroma oddane naslednje najdene reči: tri denarnice s skupnim zneskom 53 gld. 50 kr., potni kovčeg, zlat prstan, štiri dežniki, zlata verižica, velika ženska ruta, ženska pelerina, dva para čevljev in srebrna verižica.

— **Razpisane službe.** Na štirirazrednici v Gorenjem Logatcu dve učiteljski službi s sistemizovanimi plačami; po dogovoru tudi s prostim stanovanjem. Prošnje tekom 14 dni okr. šolskemu svetu v Logatcu

* **Roparski umor.** O umoru, ki se je dogodil v Budimpešti na starega leta dan, se poroča: 16letni trgovski pomočnik Ilija Andrič je umoril svojega gospodarja Samuela Polačka, ker ga je radi opetovane tatvine dan prej odpustil iz službe. Mladi zločinec se je skrtil v prodajalni, kjer je hotel oropati blagajnico, toda ko je hotel zbežati, se mu je ključ v ključavnici zlomil. Tako je moral vso noč ostati v prodajalni, in tedaj je sklenil, da umori trgovca. Ko je Polaček zjutraj stopil v prodajalno, udaril ga je Anerič s sekuro parkrat po glavi, da je kmalu umrl. Zločinec je potem vzel še 190 gld. ter hitel v neko gostilno, kamor so tudi prišli orožniki ponj. Priznal je takoj svoj čin.

* **Vezuv zopet bljuje.** V četrtek ponoči je začel Vezuv močno bljuvati; dva toka lave, široka do 20 m, sta tekla več ur neprestano ter dosegla goro Somma. Glavna odprtina tudi meče žarečo maso, kar se ponoči prekrasno vidi. Mnogo tujcev je že prišlo gledat ta naravni prizor.

* **Od smrti vstala.** Iz Skadra v Albaniji se poroča: Neka mlada žena je nakrat umrla, in sorodniki so jo, ko so jo vso umili, položili na mrtvaški oder. Na dan pokopa so se zbrali sosedje, sorodniki in „jokajoče žene“, ki plakajo za denar. Vpitje teh žensk je bilo toliko, da se je mrtva žena — zbudila. Ljudje so bili tega silno veseli, tem bolj, ker je še tisto uro — rodila dete.

* **Usmrčenje Vacherja.** V Bourgu na Francoskem so guillotinali morilca Vacherja, ki je priznal, da je v zabavo pomoril 11 deklec in dečkov. Še v očigled smrti je igral komedijo, hoteč govoriti ljudem o Jezusu in Materi božji. Usmrčenje Vacherja je izvršil pariški rabelj Deibler, ki je 76 let star, ki je 38 let rabelj ter je imel 6000 frankov letne plače. Usmrtil je 52 ljudij. Sedaj pojde v pokoj.

Književnost.

— „**Učiteljski Tovariš**“. Št. 1. Vsebina: Ob novem letu. Fr. Levce: Popotno poročilo. Dragotin Česnik: Reorganizacija slovenskih učiteljskih društev. Izjava „učiteljskega društva za Tolminski okraj“. Jos. Ciperle: Kulturne slike s Kranjskega. A. Likozar: Kmetijski pouk v ljudski šoli.

Naši dopisi. Vestnik. Vabilo na naročbo. Blagajnikov listek. Listnica uredništva. Gospodarski program.

Telefonična in brzojavna poročila.

Tržaški deželni zbor.

Trst 4. januarja. V sinočni seji deželnega zbora, je bila po stvarnih govorih dr. Piccolija, dr. Spadonija in dr. Luzzata sprejeta resolucija proti ustanovitvi hrv. gimnazije v Pazinu.

Češki minister.

Praga 4. januarja. „Hlas Naroda“ javlja, da bo v kratkem imenovan češki minister, kompetenca njegova pa se ne razširi, ampak se še utesni, in sicer tako, da mu bo pristojala v prihodnje samo revizija čeških zadev in ne več revizija vseh, na češko deželo nanašajočih se zadev.

Samomor poljskega poslanca.

Lvov 4. januarja. Umrli deželni poslanec Jędrzejowicz, sorodnik gališkega ministra, ni umrl naravne smrti, ampak se je zaradi finančnih kalamitet zastrpil.

Ogerski parlament.

Budimpešta 4. januarja. Tudi v današnji seji nadaljujejo opozicijske stranke s tehnično obstrukcijo, zlasti s predlaganjem glasovanja po imenih. Za kulisami pa so se začela pogajanja radi kompromisa. Najbolj se trudi za kompromis grof Julij Andrassy, ki vodi dotična pogajanja, podpirata ga pa Szilagyi in Appony.

Rusija in Nemčija.

Berolin 4. januarja. „Berliner Tagblatt“ javlja iz Petrograda, da se ruski vladni krogi resno pripravljajo na represalije proti Nemčiji in to vsled iztiravanja ruskih državljanov. Posebno je ruske kroge ozlovoljila vest, da je nemška vlada iztirala 30 ruskih delavk, ki so služile v neki tobačni tovarni v Berolinu.

Nesreča na morju.

London 4. januarja. Ladja „Vorwärts“ na potu na Elbo se je potopila. Mnogo ljudij je utonilo, nekaj moštva se je rešilo v Kadiks.

Filipine.

Madrid 4. januarja. Po poročilih razmere na Filipinah dobro poznavačih ljudij se gode ondu strašne reči. Prebivalstvo se za španska zatiranja kruto maščuje, zlasti duhovščini. Mnogim menihom se deli železne obodce skozi nos in jih tirajo po ulicah ter jih rabijo tudi za vprego. Posebno grozovito ravnaajo z nekimi škofom.

Revolucija na Kitajskem.

London 4. januarja. „Morning Post“ prijavlja brzojavko iz Honkonga, katera naznanja, da je v provincijah severno od Jancejana nastala revolucija. V Hupe poslana vojska je zbežala na vse strani.

Narodno-gospodarstvo.

— **Zaznamek dne 2. januarja 1899. l. izžrebanih obveznic 4% deželnega kranjskega posojila,** katerih glavinski zneski se bodo 1. julija 1899. l. v imenski vrednosti izplačali: 10.000 gld. št. 17; 5000 gld. št. 58, 64; 1000 gld. št. 38, 86, 123, 212, 310, 340, 362, 440, 442, 607, 634, 640, 653, 789, 897, 978, 1154, 1193, 1210, 1237, 1279, 1393, 1397, 1431, 1451, 1520, 1589, 1712, 1793, 1799, 1938, 1946, 2117, 2154; 100 gld. št. 16, 34, 67, 123, 151, 221, 268, 314, 339, 427, 494, 564, 577, 595, 654, 673, 680, 696, 775, 784, 815, 831, 868, 883, 926, 946, 963, 999, 1024, 1080, 1148, 1213, 1224, 1290, 1359, 1372, 1378, 1390, 1398, 1417, 1429, 1438, 1444, 1466, 1542, 1551, 1563, 1567, 1648, 1711, 1780, 1809, 1813, 1990, 2001, 2029, 2059, 2084, 2139, 2153, 2264, 2317, 2392, 2399, 2400, 2413, 2412, 2455, 2468, 2624, 2628, 2629, 2659, 2671, 2709, 2814, 2829, 2849, 2860, 2924, 2930, 2955, 2997.

Zaključek: Glavinska imenska vrednost: 83 komadov à 100 gld. 8.300 gld. a. v., 34 komadov à 1.000 gld. 34.000 gld. a. v., 2 komada a 5.000 gld. 10.000 gld. a. v., 1 komad à 10.000 gld. 10.400 gld. a. v. 60 komadov skupaj 62.300 gld. a. v. Navedene obveznice, izžrebane z glavinskimi zneski v imenski vrednosti, bode kranjska deželna blagajnica v Ljubljani izplačevala omenjenega dne držaje se dotičnih veljavnih predpisov. Dalje se še omenja, da se bodo izžrebane obveznice, kakor tudi kuponi tri mesece pred zapadlim rokom izplačevale proti 4% eskomptni pristojbini.

— **C. kr. avstrijske, ogerske in bosensko-hercegovinske železniške uprave.**

S 1. januv. počenski zaračunjevale se bodo v področji gori navedenih železniških uprav prevozne pristojbine in povzete svote izključno le v kronah in beličih in ne kakor doslej v goldinarjih in krajcarjih avstrijske veljave v bankovcih. Z ozirom na z dnem 1. januarja 1899 veljavne dodatne določbe VIII. in XII. k § 51. železniškega prometnega zakonika, vsled katerih je dopustljivo izrekati se o svoti, združeni s koristjo pravočasne izročbe in zaznamovati predujemne gotovine in povzeta le v kronah in beličih, priporoča se nujno odpošiljateljem blaga, da izrecila o svoti, združeni s koristjo pravočasne izročbe, predujemne gotovine in povzeta v dotičnih vozni listih od 1. januarja 1899 naprej vselej v kronah in beličih nastavijo, če prav v ta namen tudi zastarele, do konca aprila 1899 veljavne vozne liste porablajo.

— **Oddaja gozdnih drevesc.** V svrhu pogozdovanja odda se iz državnega gozdnega vrta v Celju jeden milijon različne vrste iglastih drevesc. Prijave za dobavo sprejemata c. kr. okrajno gozdarsko nadzorstvo v Celju in c. kr. deželno gozdarsko nadzorstvo v Gradcu in sicer za pomladno pogozdovanje do 15. januarja, za jesensko pogozdovanje do 15. septembra vsakega leta.

— **C. kr. trgovinsko ministerstvo** poroča trgovski in obrtniški zbornici, da se mora blago, ki se izvaja na Japonsko, priložiti izkaznico izvirka (certificat de origine). To blago je potem podvrženo carini, ki se je določila po pogodbenem tarifu sklenjenem z japonsko državo. Te izkaznice, ki niso vezane na nikako obliko, veljajo jedno leto, in se dobivajo pri ces. japonskem konzulatu ali pa pri ces. japonski agenturi tistega kraja, kjer se blago odpošilja. V slučaju, da tam teh oblastev ni, veljajo le izkaznice potrjene od izstopnega carinskega urada. Ako se izkaznica izvirka ne priloži, ali če je pomankljiva, tedaj je blago podvrženo carini po generalnem tarifu. Kdor pa pozneje v teku šestih mesecev izkaznico dopsilje, vrne se mu svota, ki jo je preveč plačal po pogodbenem tarifu.

Sneži.

(Italijanski spisal Enrico Castelnuovo, poslovenil H. R.)

(Dalje.)

Je-li resno zaljubljen v signoro Evelino? Koliko časa že občuje z njo? Bode-li ravno tako ljuba in dobra, kot njegova ranjka sobroga; bode-li znala nadomestovati Doreti dobro mater?

S koridora se začujejo koraki. Signor Odoardo obstane sredi sobe. Vrata se vnovič odpró, in Doreta zleti rudečega obrazka v naročje svojega očeta. Volnena čepica je pomaknjena na oči, plašček je visoko zapet do vratu, ročice pa tiče v gostem muflu. „Sneži, papa! Gospa voditeljica je bolna. Danes ni šole“.

Na to odloži čepico, plašč in urno steče k peči.

„Kako lepo gori“, zakliče, „in vendar je v sobi tako mrzlo.“

Ni lagala. Saj je bilo okno dobre pol ure odprto in toplomer je tako padel, da kaže le 5 stopinj Réamurja.

„Papa“, dé Doreta, „danes ostanem ves dan pri tebi.“

„Tako? In ako bi imel nujna pota?“ „Potem moraš potrpeti! — Danes si moj, samo moj.“

Pri teh besedah steče po svoje knjige, punčiko in ročno delo. Knjige položi na mizo svojega papa, punčiko postavi lepo v kot in ročno delo razgrne na stolček. „To je pa res pametno“, zakliče z važnim obrazom, „da danes ni šole... Sedaj lahko vse svoje naloge ponovim. Pogledi no, papa, kako sneži!“

Sneži res močno. V začetku prši belo in drobno, toda kompaktno, potem jamejo snežinke, od vetra zanašane v krogih, plešati po oknih. Polagoma pa veter poneha; snežinke so vedno večje ter padajo neprenehoma in enakomerno na zemljo. Kakor rahla odeja leži sneg po ulicah in strehah.

Zunaj mora biti jako mrzlo. Toplota v sobi pa postaja znatnejša in Doreta zapazi, ko stopi na stol, da se je živo srebro v toplomeru razširilo že do dvajsete stopinje.

„Srček“, je dejal signor Odoardo, „pojdi v kuhinjo in reci, da hočeva zajutrkovati! Ura je najedajst“. Doreta uboga. Takoj je zopet pri očetu.

(Dalje prih.)

V četrtek, dne 5. januarja 1899.

Zadnjikrat v sezoni:

Stara pesem.

Dramatična romanca v jednom dejanju in treh podobah. Spisal Guido Menasci, poslovenil Iv. Camkar. Vglasbil Viktor Parma. Kapelnik g. Hilarij Benisek. Režiser g. Josip Noll.

Ksenija.

Opera v jednom dejanju. Spisala "V. Vglasbil V. Parma. Kapelnik g. Hilarij Benisek. Režiser g. Josip Noll.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 8. uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pah. polka Leopold II. št. 27.

V petek, dne 6. januarja: „Jožef v Egiptu“.

Umri so v Ljubljani:

Dne 1. januarja: France Vovk, tesar, 58 let, Konjušne ulice št. 5, pljučni edem. V deželni bolnici: Dne 28. decembra: France Primo, dninar, 50 let, spridenje trebušnih organov. Dne 30. decembra: Ivan Zadnikar, gostač, 60 let, ostarelost. — Avgust Trampuš, delavec, 15 let, srčno vnetje. Dne 31. decembra: Peter Povš, gostač, 76 let, pljučnica. V hiralnici: Dne 30. decembra: Uršula Zupančič, kajžarjeva žena, 51 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Table with 5 columns: Datum, Čas opazovanja, Stanje barometra, Temperatura, Vetovi. Contains data for Jan 3, 4, 5, 6, 7.

Srednja večerajšnja temperatura 0,5°, normale -2,7°.

Dunajska borza

dné 4. januarja 1899.

Table with 2 columns: Opis, Cena. Lists various commodities and their prices.

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dné 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Ausse, Solnograd; čez Klein Bafling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 5 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gstein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curh, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Pizenj, Marjine vavre, Heb, Francove vavre, Karlove vavre, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten iz Lipskega, Prage, Francovih vavrov, Karlovih vavrov, Heba, Marjinih vavrov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celorca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 11. uri 17 m. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih vavrov Heba, Marjinih vavrov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curha, Bregenca, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gsteina, Ljubna, Celovec, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celorca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celorca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m.

V petek, dne 6. januarja 1899

v Sokolovi dvorani „Nar. doma“ II. REDNI KONCERT

pod vodstvom koncertnega vodje g. M. Hubada.

Pri koncertu sodelujeta iz prijaznosti: gospa Miroslava Kulich-dr. Linhartova in gosp. J. Noll, dalje pevski zbor „Glasbene Matice“, orkester „Glasbene Matice“ in oddelek sl. godbe c. in kr. pešpolka Leopold II. kralj Belgijcev, št. 27.

Vzpored:

I. del. Peter Iljič Čajkovskij: Simfonija v E-mol, št. 5. op. 64, za veliki orkester.

II. stavek: Andante. — Allegro con anima. (E-mol.) III. stavek: Andante cantabile con alcuna licenza. (D-dur.) IV. stavek: Valse — Allegro moderato. (A-dur.) V. stavek: Fianale. Andante maestoso. Allegro vivace.

- 1. Stjevan Mokranjac: Srbske narodne pesmi, VIII. Sopek: „S Kosovega“ zbor. 2. Dr. Anton Dvořák: Arija iz balade „Mrtvaški ženin za sopran s spremljevanjem orkestra. 3. Stjevan Mokranjac: Srbske narodne pesmi, II. Sopek: „Iz moje domovine“, zbor. 4. Dr. Anton Dvořák: Te Deum za sopran- in bariton-solo, mešan zbor in orkester, op. 103. Sopran-solo g. Kulich-dr. Linhartova, bariton-solo g. Josip Noll.

Začetek ob 5. uri, konec ob 7. uri.

Cene prostorom izven naročbe: Sedež I. do III. vrste à 2 gld., IV. do VII. vrste à 1 gld. 50 kr., od VIII. nadalje in na galeriji à 1 gld. Stojišča à 50 kr., dijaške in garnizijske vstopnice à 30 kr.

Vstopnice se dobivajo in naročbe vsprejemajo v trgovini gosp. J. Lozarja na Mestnem trgu in na večer koncerta pri blagajnici. Program s tematično razlago simfonije in besedilom pesmi se dobiva po 20 kr. pri g. J. Lozarju in zvečer pri blagajni.

Išče se

najbolji izvor za nakupovanje kave, čaja, ruma in konjaka! Nepotrebno iskati! (21—3) Kavčić & Lilleg v Prešernovih ulicah dobivata to blago neposredno iz prekmoških dežel ter prodajata 1 kilo fine kave (Santos Prime po 1 gld. 1.— 1 steklenica pristnega Jamaika ruma „050 1 deka pristnega Pecco-Souchong-čaja „006 1 pušica prave angleške carske melanje „050 1 steklenica pristnega finega konjaka „140 Brez tekmeča!

Gotovo pomagajo Kaiser-jeve karamele iz poprove mete pri pomajkanju teka, želočnih bolečinah in slabih, pokvarjenem želodcu. Pristne v zavojčkih po 20 kr. se dobivajo v lekarni „pri zlategem orlu“ pri železnem mostu in pri U. pl. Trakoczyju v Ljubljani.

Naznanilo.

Podpisana-urojam se slavnemu občinstvu naznanjam, da vsled dovoljenja visoke c. kr. deželne vlade z dné 8. decembra 1898, št. 16.790, sprejemam v svojem stanovanju v Prečnih ulicah št. 4 naseče in porodnice. Ljubljana, 3. januarja 1899. Ivana Černe babica. (17—1)

nemškega in slovenskega jezika popolnoma zmožen, sprejme se pod običajnimi pogoji do dne 15. januarja 1899.

C. kr. okrajno sodišče v Slovenski Bistrici na Štajerskem. (19—1—3)

K. št. 21.386 ex 1898.

II. Razglasilo b.

C. kr. finančno ravnateljstvo daje s tem na splošno znanje, da se bode

stavbišče podrtega pisarničnega poslopja

v Hilcerjevih ulicah v Ljubljani

prodalo potom javne dražbe.

Dotična obravnava, katere se lahko udeleži z ustmenimi ponudbami ali pismenimi ofertami, se bode vršila dne 23. januarja 1899 l. ob 10 uri predpoldnem pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Ljubljani. Izklicna cena znaša 8005 gld.

Vse drugo je razvidno iz natančnega razlasila, ki je objavljeno v uradnem listu „Laibacher Zeitung“ št. 1, z dne 2. januarja 1899. l.

C. kr. finančno ravnateljstvo. Ljubljana, dne 29. novembra 1898.

Št. 33.

Razglas.

Pri dne 2. januarja 1899 po žrebem črtežu izvršenem vlečenju 315 številke loterijskega posojila mesta Ljubljane so bile potegnjene:

Table with 2 columns: Št., Znesek. Lists winning numbers and their corresponding amounts.

Dosedaj potegnjene srečke:

Table with 2 columns: Št., Znesek. Lists drawn numbers and their corresponding amounts.

in številke 152, 267, 552, 559, 1012, 1057, 1106, 1109, 1126, 1205, 1286, 1353, 1951, 2621, 3315, 3419, 3920, 4129, 4278, 5009, 5093, 5133, 5338, 5346, 5707, 6065, 6648, 6693, 6702, 6734, 6903, 7259, 7713, 7748, 8624, 9013, 9159, 9379, 9399, 9462, 9565, 9701, 10291, 10483, 10732, 11231, 11419, 12238, 12394, 12401, 12650, 12875, 12980, 13166, 13223, 13523, 14003, 14031, 14547, 15036, 15054, 15083, 15087, 15957, 15965, 16040, 16072, 16193, 16307, 16423, 16928, 17169, 17334, 17856, 19068, 19243, 19403, 19505, 20213, 20499, 20532, 21292, 21299, 21470, 21853, 22251, 23531, 23539, 23775, 24390, 25234, 26006, 26272, 26403, 26688, 27124, 27138, 27556, 27637, 27879, 28314, 28337, 29397, 30015, 30016, 30810, 31407, 31605, 31928, 31967, 32224, 32345, 32476, 32517, 33386, 34106, 34454, 34513, 34950, 35952, 36222, 36600, 36877, 36887, 37297, 38033, 38214, 38862, 39285, 39343, 39649, 40202, 41489, 42014, 42273, 42467, 42575, 42606, 42952, 43198, 44265, 45048, 45078, 45202, 45502, 45507, 45594, 45751, 45759, 45936, 46041, 46244, 46365, 46670, 46753, 48042, 48203, 48564, 48631, 50242, 50372, 50568, 50876, 51189, 51325, 53044, 53688, 54133, 54559, 54623, 55080, 56008, 56116, 56463, 56477, 57105, 57278, 58052, 58261, 58311, 59077, 59103, 59379, 59587, 60063, 60247, 60723, 60932, 61139, 61486, 61652, 61993, 62054, 62257, 62906, 63034, 63881, 64289, 64345, 64453, 64670, 64770, 64954, 65005, 65294, 65439, 65800, 66139, 66232, 66538, 67858, 68368, 68386, 69236, 69387, 69470, 70368, 70468, 71218, 71344, 71432, 71836, 72121, 72186, 72522, 72574, 72937, 72971, 73032, 73144, 73339, 73619, 73819, 73928, 74045, 74105, 74786, 74920 z dobitkom po 30 gld. se dosedaj niso dvignile.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 2. januarja 1899.

Župan: Iv. Hribar.

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, ameriške plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrsne lično izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapetnice, prstani, uhani, zaponi, priklepki, gumbi za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina-srebra. Prstani in uhani z diamanti in briljanti. Specialitete vsake vrste v zalogi. Nikjer se ne kupuje ceneje. Popravila zanesljivo, točno in cenovno.

Prej J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor črevljarski mojster v Ljubljani, Čevljarske ulice 3.

Po večletni skušnjaji, kakor tudi po dovršenem strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnološko obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov. Priporočam se prečistiti duhovščini in sl. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obval. Delo je ceno, poštno in trpežno. V zalogi so razna mazila, voščila za črno in rujavo obval, ter razne potrebščine za to obrt. Mere se hranjajeje. — Vznajim naročilom naj se pridene vzorec.

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar Trubarjeve ulice 3 izvršuje vsakovrstne v stroko spadajoče stvari. Palice za okna, kegljske kroglice, noge za omare, vse po naznični ceni. V zalogi ima tudi razne cigarnike do naj-finejše vrste. — Popravila od kosti, roga, morskih pen, jantarja, lesa po najnižji ceni.

Pekarija in slastičarna Jakob Zalaznik.

Glavna trgovina: Stari trg št. 21. Podružnica: Vegove ulice št. 12. Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno pekarsko pečivo, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečeneč (Vanille-Zwieback). V svojih slastičarnicah postrezam točno z najfinejšim nasladnim pečivom in s finimi pristnimi likerji ter s Vermouth-vinom. Posebno opozarjam na fine indijanske krofe in zavitke s smetano napolnjene.

MODERNE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki fačoni priporoča HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg št. 17. Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo, klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno.